

Paweł Kumor

Uniwersytet Łódzki

e-mail: kumor@uni.lodz.pl

Czy w Polsce rośnie akceptacja społeczna dla nierówności płac?¹

1. Wprowadzenie

W dotychczasowych badaniach² potwierdzono paraboliczny wpływ nierówności płac (dochodów) na wzrost gospodarczy. Na podstawie tych badań wyznaczono optymalne nierówności płac – optymalne współczynniki Giniego, przy których był maksymalizowany wzrost gospodarczy. Optymalne zróżnicowanie płac utożsamiamy wtedy ze zróżnicowaniem najbardziej akceptowalnym społecznie, sprawiedliwym społecznie, w ujęciu utylitarystycznym.

W badaniach zakładano stałość optymalnej wartości zróżnicowania dochodów (płac). Zgodnie z tym założeniem optymalna wartość tego zróżnicowania nie zmieniała się w czasie. Poczucie społecznej sprawiedliwości wyznaczone przez optymalny współczynnik Giniego było jednakowe w całym rozpatrywanym okresie.

Teraz uchylamy to założenie. Przypuszczamy, że optymalny współczynnik Giniego może rosnąć wraz ze zwiększaniem różnic w płacach. Wzrost optymalnego współczynnika Giniego może wynikać z efektu stopniowego przyzwyczajania ogółu społeczeństwa do coraz większych nierówności płac³. Jeśli w kolejnych latach zróżnicowanie w płacach wzrośnie, będą rosły optymalne współczynniki Giniego. Efekt przyzwyczajania społecznego do coraz wyższych nierówności płac może wynikać ze stopniowego bogacenia się społeczeństwa. Wzrost produkcji w przeliczeniu na jednego mieszkańca poprawia warunki życia społeczeństwa i stwarza więcej możliwości jego rozwoju.

¹ Dziękuję prof. zw. dr. hab. J. Jackowi Sztudyngerowi oraz członkom prowadzonego przez niego seminarium doktoranckiego za uwagi wniesione do artykułu. Tekst został opracowany w ramach grantu promotorskiego: *Nierówności dochodów a wzrost gospodarczy* 2773/B/H03/2008/35, finansowanego ze środków na naukę w latach 2008–2010.

² Np. B.-L. Chen, *An Inverted-U Relationship Between Inequality and Long-Run Growth*, "Economics Letters" 2003, No. 78, s. 205–212; P. Kumor, J.J. Sztudynger, *Optymalne zróżnicowanie płac w Polsce – analiza ekonometryczna*, „Ekonomista” 2007, nr 1, s. 45–59.

³ W latach 1970–2006 w Polsce współczynniki Giniego (*GINI*) mieściły się w przedziale od 20% do 35%. Od 1990 r. następował ich systematyczny wzrost. W 2006 r. współczynnik Giniego wzrósł o ok. 2/3 w stosunku do wartości z 1989 r. (por. P. Kumor, *Współzależność nierówności płac ze wzrostem gospodarczym w Polsce*, „Wiadomości Statystyczne” 2009, nr 7, s. 10–28).

Stawiamy hipotezę o stopniowym przyzwyczajaniu się społeczeństwa do rosnącego zróżnicowania płac⁴. Akceptację społeczną dla coraz większych nierówności płac będzie można uchwycić na podstawie obserwacji w podokresach.

Hipotezę o przyzwyczajeniu społecznym do coraz większego zróżnicowania płac będziemy weryfikować, wykorzystując model wzrostu gospodarczego, w którym stopa wzrostu PKB będzie objaśniana przez przyrost stopy inwestycji, stopę wzrostu liczby zatrudnionych i paraboliczną funkcję nierówności płac. Analiza będzie obejmowała obserwacje z okresu 1971–2007. Okres badawczy zostanie podzielony na kilkunastoletnie nierozłączne podokresy. Szacunki optymalnego zróżnicowania płac przeprowadzimy na podstawie każdego podokresu oddzielnie. W badaniach wykorzystamy metodę najmniejszych kwadratów.

Przypuszczamy, że optymalny współczynnik Giniego będzie rósł coraz wolniej wraz ze wzrostem nierówności płac. Wtedy rosnąca liczba ludzi mniej i średnio zarabiających będzie protestować przeciw nadmiernym różnicom w płacach. Podejmiemy próbę zbadania charakteru (spowolnienia) przyrostu optymalnego współczynnika Giniego. W tym miejscu stawiamy drugą hipotezę, że przyrost optymalnego współczynnika Giniego będzie coraz wolniejszy i ograniczony z góry. Dla weryfikacji tej hipotezy w badaniach wykorzystamy funkcję nieliniową z asymptotą poziomą. Ograniczenie dla przyrostu optymalnego współczynnika Giniego pozwoli nam wyznaczyć próg akceptacji społecznej dla rosnących nierówności płac.

W badaniach ograniczonego wzrostu optymalnego współczynnika Giniego wykorzystamy model, w którym zmienność optymalnego współczynnika Giniego będzie objaśniana przez zmienność poziomu PKB *per capita*.

2. Podstawy teoretyczne

Zbyt duże i zbyt małe różnice w płacach są szkodliwe dla gospodarki. Optymalne zróżnicowanie płac (lub dochodów) sprzyja budowaniu więzi społecznych, charakteryzujących najlepsze relacje międzyludzkie oraz optymalnej alokacji zasobów czynników produkcji. Nierówności płac są optymalne dla wzrostu gospodarczego, gdy umożliwiają maksymalizację stopy wzrostu PKB.

Nierówności płac (dochodów) stanowią tutaj podstawę porównań między ludźmi. Istnieją także inne przestrzenie porównań, charakteryzujące m.in. majątek, szczęście osobiste, stopień zaspokojenia potrzeb, wolność, władzę, prawne i polityczne traktowanie⁵. Zróżnicowany poziom realizacji tych kategorii w społeczeństwie ma duże znaczenie dla kształtowania nierówności dochodów i odwrotnie, nierówności dochodów (płac) mają wpływ na zróżnicowaną realizację pozostałych potrzeb ludzkich. Istnieje współzależność między możliwościami realizacji różnych potrzeb społecznych. Zagwarantowanie sprawiedliwości dys-

⁴ Hipoteza zaproponowana przez J.J. Sztudyngera.

⁵ Por. S.M. Kot, *Nierówności ekonomiczne i społeczne a zasady sprawiedliwości dystrybucyjnej*, w: *Nierówności społeczne a wzrost gospodarczy polityka społeczno-ekonomiczna*, M.G. Woźniak (red.), Uniwersytet Rzeszowski, Rzeszów 2004, s. 46–53.

trybutywnej, czyli osiągnięcie kompromisu w jednej przestrzeni porównań między ludźmi, musi wiązać się z jednoczesnym uznaniem za sprawiedliwe nierówności (lub równości) w pozostałych przestrzeniach. Stąd np. *...równości szans może towarzyszyć znaczny stopień zróżnicowania dochodów...*⁶.

Czy akceptacja społeczna dla nierówności płac (którą utożsamiamy z optymalnym współczynnikiem Giniego) jest niezmienna w czasie? Podejrzewamy, że tak nie jest. Optymalne współczynniki Giniego mogą rosnąć wraz ze wzrostem nierówności płac, albo wzrostem bogactwa narodowego (np. poziomu PKB), w przeliczeniu na jednego obywatela. Efekt ten może wynikać z przyzwyczajenia społeczeństwa do coraz większych różnic w płacach⁷, bądź z kształtowania się systemu politycznego wzmacniającego strukturę gospodarki opartej na motywacyjnej funkcji płac⁸.

V. Furkiss stwierdził, że nierówności dochodowe (płac) mają tendencję do „samotrwałania się”. Wtedy, jak zauważył A.K. Sen, wiele *ofiar długotrwałych niepowodzeń i niedostatku [...] nie myśli o radykalnej zmianie*. Ludzie ci godzą się ze swoim losem, *...doceniając znaczenie [swoich – P.K.] małych osiągnięć...*⁹.

Powodem zmian optymalnego współczynnika Giniego (jego wzrostu) mógłby być, zapoczątkowany w latach 90-tych, proces stopniowej wymiany kadr i wprowadzania innowacji w zakresie zarządzania zasobami ludzkimi. Zmiany personalne na stanowiskach kierowniczych szczebla wyższego i średniego, zmierzające do zatrudniania ludzi lepiej wykwalifikowanych i przygotowanych do aktualnych potrzeb przedsiębiorstw, wymuszone zostały przez rosnącą konkurencję na rynku. Przedsiębiorstwa, które nie zdążyły tego zrobić, straciły swoją pozycję na rynku, a niekiedy możliwość dalszej działalności gospodarczej. Wraz ze wzrostem ogólnego poziomu kompetencji kadry wyższej rosły nierówności dochodów (płac) i stopniowo rosła akceptacja społeczna dla jej lepszego wynagrodzenia. Pracownicy mogli utożsamiać swój dobrobyt (w tym m.in. bezpieczeństwo zatrudnienia, wyższe wynagrodzenia) ze szczególnymi umiejętnościami i wysokimi kompetencjami ich pracodawców¹⁰.

Dla zbadania tego zjawiska podzielimy okres badawczy, obejmujący lata 1971–2007, na kilka podokresów, które będą poddane analizie osobno. Z uwagi na stosunkowo krótki okres badawczy (37-letni) powyższy zabieg jest trudny do wykonania. Do szacowania modeli ekonometrycznych potrzebne są szeregi co najmniej kilkunastoletnie. Dlatego badania można oszacować na podstawie podokresów, których przedziały czasowe zają-

⁶ Tamże, s. 49, 53.

⁷ Por. G.A. Cornia, J. Court, *Inequality, Growth and Poverty in the Era of Liberalization and Globalization*, The United Nations University WIDER 2001, Helsinki, <http://www.wider.unu.edu/publications/pb4.pdf>, s. 22.

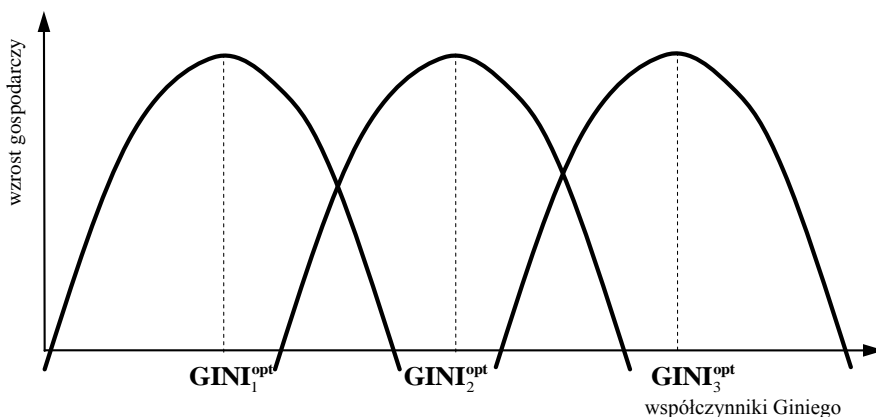
⁸ Por. W.J. Baumol, *On Income Distribution and Growth*, „Journal of Policy Modeling” 2007, Vol. 29, s. 545–548. Zdaniem G.W. Kołodki akceptacja społeczna może także wynikać z rosnącej aktywności opiniotwórczych, „neoliberalnych” ośrodków i centrów badawczych, hojnie finansowanych przez przedsiębiorstwa prywatne (por. G.W. Kołodko, *Wędrujący świat*, Prószyński i S-ka 2008, Warszawa).

⁹ A.K. Sen, *Nierówności. Dalsze rozważania*, tłum. J. Topińska, M. Kochanowicz, Wydawnictwo Znak, Kraków 2000, s. 20.

¹⁰ Na co wskazywał np. M. Boni (por. T. Kowalik, *Czy sprawiedliwość społeczna kosztuje? Artykuł polemiczny na marginesie książki pt. Efektywność a sprawiedliwość*, „Economista” 1997, nr 3, s. 302). Wynagrodzenia pracowników i pracodawców (osób pełnozatrudnionych) są wykorzystywane w badaniach reprezentacyjnych GUS do obliczania współczynników Giniego nierówności płac (więcej w: P. Kumor, *Nierównomierność rozkładu płac*, „Wiadomości Statystyczne” 2006, nr 9, s. 1–12).

biają się. Przykład weryfikacji hipotezy o przyzwyczajeniu społecznym do rosnących nierówności płac przedstawiono na rys. 1.

Rysunek 1. Efekt przyzwyczajenia społecznego do zmian nierówności płac



Źródło: Opracowanie własne na podstawie hipotezy J.J. Sztudyngera.

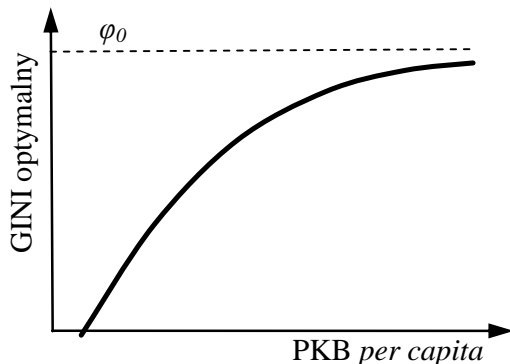
Na rys. 1 trzy parabole reprezentują zależności wzrostu PKB od nierówności płac. Zależności te przedstawiono w podokresach nierozłącznych, dla których oddzielnie wyznaczono optymalne współczynniki Giniego. Współczynniki te zostaną oszacowane na podstawie podokresów kroczących, np. 18-letnich: 1971–1988, 1972–1989, itd. (ang. *rolling regression*). Dla kolejnego podokresu przesuwanego w czasie (np. o 1 rok, o stałej liczbie lat) optymalny współczynnik Giniego rośnie. Parabole przesuwają się wtedy w prawo, wzdłuż poziomej osi współrzędnych.

Warto zadać pytania: jeżeli zmiany optymalnego współczynnika Giniego wraz z przesuwaniem w czasie podokresu mają charakter ciągły, to czy istnieje jakaś ich granica? Do jakiej wartości może wzrosnąć optymalny współczynnik Giniego?¹¹ Zakładamy, że wzrost optymalnego współczynnika w kolejnych latach (wraz ze wzrostem rozpiętości płac w czasie, poziomu gospodarczego *per capita*) może być malejący, aż do całkowitego wykorzystania potencjału tkwiącego w motywacyjnej funkcji płac (dochodów) i przeważenia skutków społecznego poczucia wyzysku. Akceptacja społeczna dla rosnących nierówności płac praktycznie przestanie rosnąć w wyniku ustabilizowania się w czasie sprawiedliwej dystrybucji płac (optymalnego współczynnika Giniego) oraz sprawiedliwego podziału innych dóbr (np. majątku, stopnia zaspokojenia potrzeb, wolności, prawnego i politycznego traktowania), o których pisaliśmy wcześniej.

Rysunek 2 przedstawia stopniowy przyrost optymalnego współczynnika Giniego. Przyrost optymalnego współczynnika Giniego, wykreślony za pomocą wklęsłej funkcji, jest malejący i ograniczony z góry asymptotą poziomą. Oznacza to, że dla kolejno następujących podokresów optymalne współczynniki Giniego będą zbliżały się do progu społecznej akceptacji dla rosnącego zróżnicowania płac.

¹¹ Pytamy o ograniczenie poniżej tego, wynikającego z definicji współczynnika Giniego, czyli 100%.

Rysunek 2. Zależność optymalnego współczynnika Giniego od poziomu PKB *per capita*



Źródło: Opracowanie własne.

$GINI_{opt} = \varphi_0$ – asymptota pozioma; $GINI_{opt}$ – optymalne wartości współczynnika Giniego, w % (oś pionowa).

3. Badanie efektu rosnącej akceptacji społecznej dla nierówności płac

W badaniach ekonometrycznych wykorzystamy zmodyfikowany model wzrostu gospodarczego (1) na podstawie modelu Kumora i Sztudyngera¹². Modyfikacja polega m.in. na usunięciu z listy zmiennych objaśniających stopy inwestycji ze względu na najczęściej otrzymywany zły znak i nieistotność zmiennych w naszych badaniach. Zamiast stopy inwestycji do modelu wzrostu PKB wprowadzono jej przyrost.

$$\overset{\circ}{PKB} = \alpha_0 + \alpha_1 \overset{\circ}{L} + \alpha_2 \Delta(I/PKB)_{-1} + \alpha_3 \cdot GINI_{-1} + \alpha_4 \cdot GINI_{-1}^2 + \alpha_5 \cdot u_{8081} + \varepsilon \quad (1)$$

gdzie:

- $\overset{\circ}{PKB}$ – stopa wzrostu PKB, w cenach stałych, w %,
- $\overset{\circ}{L}$ – stopa wzrostu liczby zatrudnionych, w %,
- I/PKB – stopa inwestycji (relacja inwestycji do PKB w cenach bieżących), w %, Δ – przyrost zmiennej,
- $GINI$ – współczynnik Giniego, w %,
- u_{8081} – zmienna zerojedynkowa, wyodrębniająca lata 1980–1981,
- α_i – parametry strukturalne modelu, gdzie $i \in \{0, 1, \dots, 5\}$,
- ε – składnik losowy.

Cały okres badawczy (1971–2007) podzielono na podokresy kilkunastoletnie. Badania ekonometryczne przeprowadzono na podstawie obserwacji z krótkich podokresów zazębiających się o 1 rok. Poprawne znaki ocen parametrów lub największe wartości sta-

¹² P. Kumor, J.J. Sztudynger, *op.cit.*

tystyk t -Studenta ocen parametrów przy zmiennych otrzymano dla podokresów 18-letnich. Szacunki dla pozostałych analizowanych wariantów: 15, 19, 22 i 25-letnich odrzucono.

Wyniki badań metodą najmniejszych kwadratów przedstawiono w tab. 1.

Tabela 1. Optymalne współczynniki Giniego

Lp.	Lata	GINIopt	Lp.	Lata	GINIopt
1	1970–1987	22,5	11	1980–1997	26,2
2	1971–1988	22,6	12	1981–1998	27,7
3	1972–1989	22,7	13	1982–1999	29,1*
4	1973–1990	23,2	14	1983–2000	27,1*
5	1974–1991	23,4	15	1984–2001	27,2***
6	1975–1992	24,2	16	1985–2002	28,0**
7	1976–1993	24,5	17	1986–2003	28,7*
8	1977–1994	25,6	18	1987–2004	28,6**
9	1978–1995	25,5	19	1988–2005	29,2***
10	1979–1996	25,5	20	1989–2006	29,5***

Źródło: opracowanie własne na podstawie oszacowań modelu (1).

gdzie:

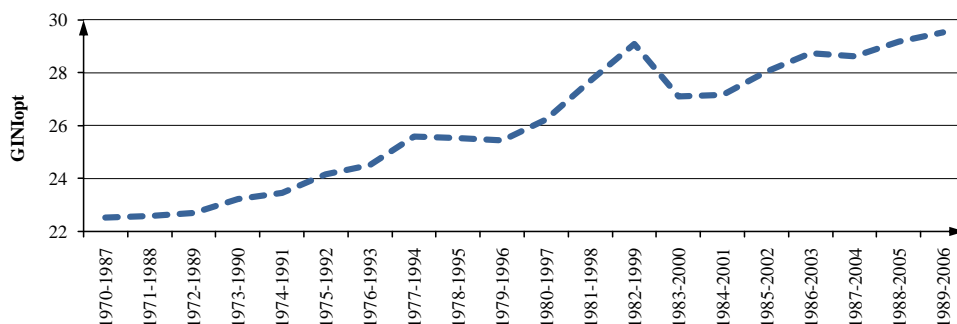
GINIopt – szereg optymalnych wartości współczynnika Giniego obliczonych na podstawie wyników estymacji metodą najmniejszych kwadratów modelu (1), w %; gwiazdkami zaznaczono najwyższy poziom istotności (odpowiadający najmniejszej wartości statystyki t -Studenta) ocen parametrów przy współczynniku Giniego w pierwszej i drugiej potędze, ***: 1%, **: 5%, *: 10%.

W tabeli 1 przedstawiono szereg 20 optymalnych wartości współczynnika Giniego. Optymalne współczynniki Giniego uszeregowano w podokresach przy uwzględnieniu 1-rocznego opóźnienia współczynników Giniego w modelu (1). Gdyby przykładowo w roku 1987 nierówności płac były równe optymalnej wartości współczynnika Giniego (22,5%), to w roku 1988 byłby maksymalizowany wzrost gospodarczy.

Tylko część optymalnych wartości współczynnika Giniego jest precyzyjnie oszacowana. Wskazują na to poziomy istotności (zaznaczone gwiazdkami w tab. 1) ocen parametrów przy współczynnikach Giniego oszacowanych na podstawie modelu (1). Najwyższe wartości statystyk t (czyli nie wyższe niż 10% poziomy istotności) dla ocen parametrów charakteryzujących wpływ nierówności płac na wzrost PKB otrzymano dla ostatnich ośmiu podokresów, tj. w latach 1982–1999, 1983–2000, ..., 1989–2006.

Wyniki przedstawiono poniżej.

Rysunek 3. Optymalne wartości współczynnika Giniego



Źródło: opracowanie własne na podstawie tabl. 1.

GINIopt – optymalny współczynnik Giniego, w %.

Na rys. 3 przedstawiono szereg optymalnych współczynników Giniego. Charakteryzuje go tendencja wzrostowa. Najniższą wartość, 22,5%, uzyskano w latach 1970–1987. Najwyższą, 29,5%, otrzymano w latach 1989–2006. Optymalne wartości współczynnika Giniego wzrosły o 7 p.proc.

4. Badanie zmienności optymalnych wartości współczynnika Giniego

W kolejnym kroku analizy zbadamy nieliniowy wpływ poziomu PKB *per capita* na kształtowanie optymalnych wartości współczynnika Giniego. Zależność tę można odwzorować za pomocą kształtu krzywej przedstawionej na rys. 2. Dla weryfikacji hipotezy o coraz wolniejszym przyroście optymalnej wartości współczynnika Giniego wykorzystamy model z nieliniową funkcją posiadającą asymptotę poziomą:

$$GINIopt = \varphi_0 + \varphi_1 \cdot \frac{1}{PKBpc_{-1}} + \varepsilon; \quad \varphi_0 > 0, \quad \varphi_1 < 0, \quad PKBpc \geq \left(-\frac{\varphi_1}{\varphi_0} \right) \quad (2)$$

gdzie:

GINIopt – szereg optymalnych wartości współczynnika Giniego (z 0), w %,

PKBpc – poziom PKB *per capita* (w cenach stałych z 2007 r., zł),

φ_0, φ_1 – parametry modelu,

ε – składnik losowy.

W celu kontynuacji naszych badań, wartości optymalnych współczynników Giniego (z tabl. 1) przyporządkowaliśmy dla przedostatniego roku z każdego podokresu¹³. Optymalną wartość współczynnika Giniego (w tabl. 1) z pierwszego podokresu (lata 1970–1987): 22,5% przypisano 1986 r., z drugiego (lata 1971–1988): 22,6% – 1985r., itd.

Naszym zdaniem przedostatni rok z podokresu jest najbardziej reprezentatywny. Akceptacja społeczna dla nierówności płac wynika wtedy z przeszłych i bieżących odczuć ludzi. Wiąże się to z lepszym „zapamiętywaniem” przez nich najświeższych doświadczeń związanych m.in. ze zróżnicowanym wynagradzaniem pracy.

Poniżej przedstawiono wyniki szacunków modelu (2) metodą MNK (lata 1992–2005).

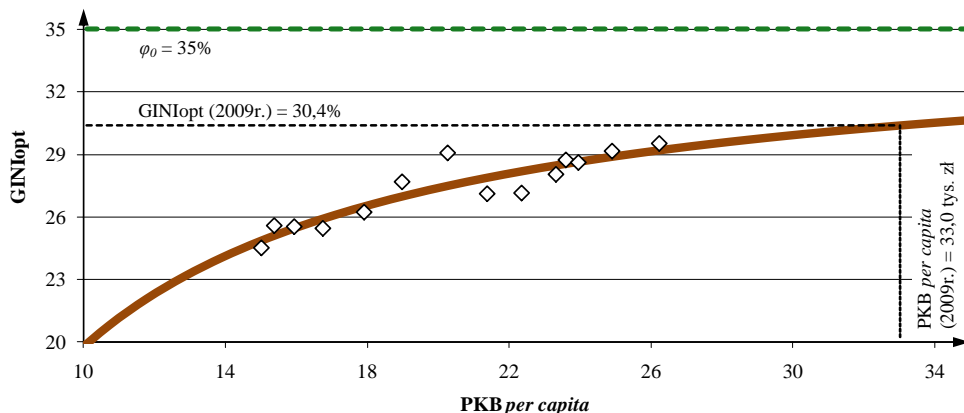
$$GINI_{opt} = 35,0 - 151,8 \cdot \frac{1}{(34,8) \quad (-7,8) \quad PKBpc_{-1}} \quad (2)'$$

$$R^2 = 0,834 \quad DW = 1,64$$

Oceny parametrów mają znaki zgodne z postulowanymi.

Na podstawie modelu (2)' na rys. 4 wykreślono krzywą zbieżną do asymptoty poziomej. Przecięcie asymptoty poziomej φ_0 z osią rzędnych (pionową) wyznacza ocena parametru przy wyrazie wolnym, 35%. Wartość 35% oznacza górną granicę wzrostu optymalnej wartości współczynnika Giniego spowodowaną wzrostem poziomu PKB *per capita*. Na rys. 4 optymalne wartości współczynnika Giniego odpowiadające poziomowi PKB *per capita* (z poprzedniego roku) zaznaczono rombami (\diamond).

Rysunek 4. Krzywa charakteryzująca nieliniową zależność optymalnych wartości współczynnika Giniego od PKB *per capita*



Źródło: opracowanie własne na podstawie modelu (2)'.

gdzie:

$GINI_{opt} = \varphi_0$ – asymptota pozioma; $GINI_{opt}$ – optymalny współczynnik Giniego, w %; PKB *per capita* – poziom PKB *per capita* (w cenach stałych z 2007 r., zł).

¹³ Uporządkowania tego dokonano na podstawie najlepszych wyników wielowariantowych badań.

Wyniki badań modelu (2)' przedstawione na rys. 4 pozwalają potwierdzić dodatni wpływ PKB *per capita* na optymalne zróżnicowanie płac. Przyrost optymalnych wartości współczynnika Giniego jest coraz mniejszy względem poziomu PKB *per capita*.

Współczynnik Giniego, $\varphi_0 = 35\%$, może wyznaczać próg akceptacji społecznej dla wzrostu zróżnicowania płac (w nieskończoności). Tak jak pisaliśmy wcześniej, dla 2005 r. przyporządkowano optymalną wartość współczynnika Giniego na poziomie 29,5% (z podokresu 1989–2006 w tabl. 1). Różnica między wartościami współczynnika Giniego: maksymalnym, $\varphi_0 = 35\%$ i optymalnym, 29,5%, wynosi 5,5 p.proc. Różnica ta oznacza, że w kolejnych latach, wraz ze wzrostem PKB *per capita*, optymalne wartości współczynnika Giniego będą rosły. Dla przykładu, jeśli PKB *per capita* będzie rosło o 1,1 tys. złotych rocznie (jak przeciętnie w ostatnich 10-ciu latach), to zgodnie z modelem (2)' optymalna wartość współczynnika Giniego przekroczy 30% w 2009 roku. W perspektywie kolejnych 30-lat, optymalne współczynniki Giniego mogłyby osiągnąć wartości: 30,5% w 2010 r., 31,6% w 2020 r., 32,3% w 2030 r., 32,7% w 2040 r., *ceteris paribus*.

5. Podsumowanie

W świetle otrzymanych wyników hipoteza o przyzwyczajeniu społeczeństwa do rosnącego zróżnicowania płac uległa potwierdzeniu. Optymalne współczynniki Giniego rosną wraz z powiększaniem różnic w płacach i wzrostem poziomu gospodarczego *per capita*. Oznacza to, że w społeczeństwie rośnie akceptacja dla nierówności płac.

Na podstawie naszego modelu wyznaczyliśmy granicę tego wzrostu. Wzrost optymalnego współczynnika Giniego jest malejący i zbieżny asymptotycznie do 35%. Naszym zdaniem, 35% współczynnik Giniego określa długookresowy próg akceptacji społecznej dla wzrostu nierówności płac. W kolejnych latach, w których rośnie poziom PKB *per capita* akceptacja społeczna dla rosnącego zróżnicowania płac będzie coraz mniejsza.

Is There a Rising Social Acceptance of Earnings Inequalities in Poland?

Summary

In our studies we deal with estimating of the optimal ranges of earnings – the optimal of Gini indexes which are favourable to maximization of the GDP growth in Poland. We suspect that the optimal Gini coefficients expressing the acceptance of the whole of society for earnings inequalities can increase.

In the article we formulated a hypothesis on the social habit to increasing disproportions of earnings. We verified the hypothesis on the basis of the model of the economic growth using data from 1970 to 2007. We carried out econometric studies in two stages. In the first stage we estimated the optimal Gini coefficients for short sub-periods being moved increasingly in time. In the second stage, we studied the character of changes of the optimal Gini coefficients.

In the studies we proved the hypothesis on the habit of society to increasing disproportions of earnings. The optimal Gini coefficients increase along with the increase of differences in earnings and the increase of the economic level *per capita*. The growth of the optimal Gini coefficient may be slowed down.

Key words: *social acceptance earnings, inequalities, econometric model, Poland*